

I. Uzupełnij luki wpisując właściwe słowo. Pracuj z tekstem lektury (otwórz książkę, znajdź i wpisz słowa dot.wyglądu Marcina)

Marcin Borowicz, główny bohater „Syzyfowych prac” Stefana Żeromskiego, jest jedynym synem 1) i 2) Borowiczów, zubożałych szlachciców, mieszkających w 3)..... Czytelnik poznaje go w dniu, w którym wraz z rodzicami jedzie do pobliskich Owczar, aby rozpocząć naukę w szkole elementarnej i przez jedenaście lat śledzi jego dorastanie aż do ukończenia gimnazjum i otrzymania świadectwa dojrzałości. W chwili rozpoczęcia akcji powieści jest to „duży, 4)..... i muskularny chłopak 5)....., z twarzą nie tyle piękną, ile 6)..... i miłą. Oczy ma 7)....., połyskliwe, w cieniu gęstych brwi ukryte. Włosy 8)..... przystryżone „na jeża” okrywa barankowa 9)..... wciśnięta aż na uszy. Ma na sobie zgrabną bekieszę z futrzanym 10)..... i wełniane 11).....”. **Marcin Borowicz to bohater pozytywny i dynamiczny.** Czytelnik w ciągu 12)..... lat życia bohatera obserwuje jego stopniowe dorastanie emocjonalne. W pierwszym etapie życia Marcinek jest dzieckiem wrażliwym, naiwnym, samotnym, o słabej woli, które z łatwością ulega 13)..... Przyjmuje wówczas postawę ugodową względem władz szkoły i 14)..... myśli o swojej ojczyźnie. Z czasem, dzięki Bernardowi Zygiecowi, zaczyna rozumieć, że jest 15)..... i poznaje swoją ojczyznę poprzez literaturę i dzieje państwa. Przyjaźń z rówieśnikami, którzy podobnie jak on czują się 16)....., zmienia jego światopogląd i sprawia, że młodzieniec dojrzewa do bycia patriotą i walki z uciskiem zaborcy.

II Wybierz właściwe nazwisko nauczyciela (kliknij na strzałkę i dokonaj wyboru).

Nauczycieli gimnazjum w Klerykowie – można podzielić ich na trzy grupy:

Polacy, którzy biernie poddali się zasadom życia szkoły -	Polacy-zdraycy	Rosjanie
niegdyś wielkie osobowości, teraz zepchnięci są na najniższe szczeble hierarchii szkolnej. Są ostrożni, boją się o własne posady i ich lekcje są tego dowodem.	wypierają się swego pochodzenia, biorą łapówki, szpiegują uczniów, donoszą dyrekcji na kolegów z pracy, rodziców, podopiecznych.	nie stosują kar, ale odnoszą się do gimnazjalistów z udawaną dobrocią i łagodnością. Za pomocą nagradzania za posłuszeństwo zjednują sobie uczniów
..... tłumaczył poezję		
..... był autorytetem wśród historyków i profesorów języków starożytnych		

III Na podstawie opisu wpisz imię i nazwisko bohatera, o którego chodzi.

1)..... - nauczyciel wiejskiej szkoły w Owczarach. Gorliwy rusyfikator. Gdy jego uczniowie nie rozumieją jakiegoś tematu, nie chcą się uczyć lub rozrabiają, nauczyciel stosuje bicie i inne kary (stawianie w kącie, dodatkowe prace w klasie). Usilnie wpaja dzieciom, że muszą nie tylko mówić, pisać i czytać po rosyjsku, ale także się modlić w tym języku.

2)..... -jest nauczycielem języka polskiego w gimnazjum klerykowskim. Praca w gimnazjum jest dla niego koniecznym obowiązkiem, dzięki któremu może utrzymać liczną rodzinę i jedynie troska o dzieci sprawia, że nadal utrzymuje się na stanowisku. W czasie swoich wykładów nie mówi po polsku i niechętnie poprawia błędy. Uczniowie nie okazują mu szacunku, a władze szkolne traktują go pobłażliwie, przez co czuje się jak intruz.

3)..... -jest nauczycielem języka rosyjskiego w klerykowskim gimnazjum. Jestest wykładowcą nieudolnym, nie posiadającym żadnej władzy nad uczniami. Na jego lekcjach panuje hałas, gimnazjaliści głośno uczą się z innych przedmiotów, rozmawiają po polsku, dzwonią dzwoneczkiem. Chociaż stara się prowadzić lekcje, nikt tak naprawdę go nie słucha, a on przypomina szaleńca, który rozmawia sam ze sobą. Mówi kilkoma językami, jest znawcą poezji Puszkina i Gogola, które pięknie objaśnia w klasie ósmej. Jest jednak tak dalece roztargniony, że nie potrafi z miasta trafić do domu i każe odprowadzać się do własnego mieszkania napotkanym chłopcom.

4)..... - jest gospodarzem klasy pierwszej oddziału A i nauczycielem łaciny w klasach niższych. Należy go grupy najstarszych profesorów i weteranów szkoły. Z pochodzenia jest Niemcem. Niegdyś uważany za wybitnego nauczyciela i historyka z zamiłowania, utrzymał się na posadzie niejako „z łaski”, ponieważ bardzo źle mówił po rosyjsku. Jest nauczycielem niezwykle sumiennym – nigdy nie zdarzyło się, aby nie zjawił się w pracy. Wobec władz szkoły przyjmuje postawę ugodową i lojalną. Surowo przestrzega zakazu mówienia po polsku w obrębie murów gimnazjum i ostro karze winowajców. W domu mówi jednak po polsku, ma żonę Polkę i córki, które organizują w mieście zgromadzenia patriotyczne i odczyty utworów literatury polskiej, zakazanych przez cenzurę. Na lekcjach wymaga ciszy i nie znosi najmniejszego szelestu. Potrafi wzbudzić respekt uczniów i utrzymać porządek w klasie.

5)..... - pojawia się w Klerykowie na początku trzeciego kwartału, w siódmej klasie. Jego recytacja „Reduty Ordona” w wielu siódmoklasistach budzi pojęcie ojczyzny i patriotyzmu. Jest i czuje się Polakiem. Nie miał problemów w nauce. Na lekcji polskiego zdradzał wiedzę na temat polskiej literatury.

6)..... - był synem biednego fornała. Od najmłodszych lat musiał pracować, najpierw pilnując gęsi, a później maciory z prosiętami w okólniku. Obowiązki te wypełniał niechętnie i często otrzymywał kary od ojca lub lokajów. Ciekawość chłopca rozbudza atlas zoologiczny, który pokazał mu nauczyciel z dworu. Od tej pory odwiedza mężczyznę i nic nie jest w stanie wpłynąć na jego upór w zdobywaniu wiedzy – ani cięgi, jakie dostaje od matki, ani srogie kary, wymierzane przez ojca. Malec okazuje się niezwykle zdolnym i pojętym uczniem. W ciągu roku uczy się pisać i czytać po polsku i rosyjsku i czyni tak wielkie postępy, że jego opiekun postanawia umieścić go w Progimnazjum Pyrzogłowskim. Siłą wydarty rozpaczającym rodzicom, dzięki oszczędnościom przekazanych przez nauczyciela rozpoczyna dalszą naukę.

7)..... - Za oszczędzone pieniądze umieścił biednego, ale zdolnego syna chłopskiego na stancji i opłacił jego naukę. Był nauczycielem dwóch młodych paniczów w Pajęczynie Dolnym. Nosił długie palto, przydeptane buty i druciane okulary. Mieszkał w dobudowanej do dworu baszcie, skąd o każdej porze dnia i nocy słychać było pokasywanie, od czego wzięło się jego przezwisko – „Kawka”. Wyszadzany przez uczniów i całą wieś, nie zwracał na to najmniejszej uwagi, patrząc na ludzi z łagodnym, pobłażliwym uśmiechem. Przez wiele lat chorował na postępujące suchoty.

8)..... - jest najstarszą córką Polaka, lekarza wojskowego i Rosjanki. Należy do najlepszych uczennic siódmej klasy żeńskiego gimnazjum w Klerykowie. W szkole nazywana jest „Birutą”. Jest osobą nieufną, zamkniętą w sobie, milczącą i nieprzystępną. Była niespełnioną miłością Marcina Borowicza, który nigdy nie zdążył powiedzieć jej o swoich uczuciach.